

47976 - sallallahu aleyhi ve sellem cümlesini, kısaca (s) veya (s.a.v) şeklinde yazmanın hükmü

Soru

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in adı anıldığı zaman "sallallahu aleyhi ve sellem" cümlesini tam olarak yazmak yerine (s) veya (s.a.v) şeklinde yazmak câiz midir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Meşrû olan; "sallallahu aleyhi ve sellem" cümlesini tam olarak yazmaktır. Bu cümleyi, (s.a.v) veya (s) şeklinde kısaltılmış olarak yazmamak gerekir.

Değerli âlim Abdulaziz b. Baz -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Namazların teşehhüdünde (oturuşunda), hutbelerde, duâlarda, istiğfarda, ezandan sonra, mescide girerken, mescitten çıkarken, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in adı anıldığı zaman ve başka yerlerde Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e salâтта bulunmak meşrû olduğuna göre, kitap veya mektup veyahut da makalede onun adını yazarken ona salâтта bulunarak başlamak daha kesin olur.

Meşrû olan; Allah Teâlâ'nın bize emrettiğini yerine getirmek ve bu cümleyi okuyan kimsenin üzerine geldiğinde onu hatırlaması için "sallallahu aleyhi ve sellem" cümlesinin tam olarak yazılmasıdır. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e salâтта bulunurken, bazı kimselerin ve yazarların kullandıkları (s) veya (s.a.v) veyahut da buna benzer sembolleri, "sallallahu aleyhi ve sellem" cümlesinin yerine yazmamak gerekir. Çünkü böyle kısa sembollerle yazmakla, Allah Teâlâ'nın aziz kitabındaki şu emrine aykırı hareket edilmiş olmaktadır:

[إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا] سورة الأحزاب الآية: 56

"Hiç şüphesiz ki Allah ve O'nun melekleri, Peygamber'e salavât getirirler. Ey îmân edenler! Siz de ona salavât getirin ve ona (İslâm'ın selâmı ile) selâm verin." (Ahzâb Sûresi: 56)

Halbuki böyle kısaltarak yazmakla maksat gerçekleşmemekte ve tam olarak yazılan "sallallahu aleyhi ve sellem" cümlesinde var olan fazîlet yok olmaktadır.

(s) veya (s.a.v) şeklinde kısaca yazılan "sallallahu aleyhi ve sellem" cümlesini okuyan kimse, buna dikkat etmeyebilir veya bu harflerden neyin kastedildiğini anlamayabilir. Bilindiği gibi "sallallahu aleyhi ve sellem" cümlesini sembollerle yazmayı âlimler çirkin görmüşler ve bundan sakındırmışlardır.

Nitekim muhaddis İbn-i Salâh -Allah ona rahmet etsin-, 'İbn-i Salâh Mukaddimesi' adıyla bilinen hadis terminolojisi kitabının 25. türünde: "Hadisin yazılması, kitabın nasıl zabıt edilip kaydedileceği bölümü"nde şöyle demiştir:

"Dokuzuncusu: Adını andığı zaman Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e salât ve selâmda bulunmaya devam etmelidir. Adının tekrarlanması halinde bundan usanmamalıdır. Çünkü bu, hadis talep edenlerin ve hadis yazarların acele ettikleri en büyük faydalardan birisidir. Bunu yazmayı terkeden kimse, büyük bir nasipten (sevaptan) mahrum olur. Nitekim "sallallahu aleyhi ve sellem" cümlesini yazan kimselerin salih rüyâlar gördüklerine şahit olduk. Çünkü yazmakta olduğu o cümle, rivâyet ettiği bir söz değildir, aksine sâbit kıldığı bir duâdır. Bunun içindir ki onu yazarken rivâyete bağlı kalmaz ve sadece metinde olanla yetinmez. Aynı şekilde Allah Teâlâ'nın adını anarken de durum böyledir.

Örneğin: Allah -azze ve celle- veya Allah Tebâreke ve Teâlâ gibi..."

İbn-i Salâh -Allah ona rahmet etsin- devamla şöyle demiştir:

"... Sonra "sallallahu aleyhi ve sellem" cümlesini yazarken iki şekilde noksan yazmaktan uzak durulmalıdır:

Birincisi: İki veya daha fazla harften oluşan sembolle yazmak sûretiyle bu cümleyi yoksan yazmaktan uzak durulmalıdır.

İkincisi: "ve sellem" kısmını yazmayıp sadece "sallallahu aleyhi" diye yazmak sûretiyle bu cümleyi anlam yönünden noksan yazmaktan uzak durulmalıdır.

Hamza el-Kinânî'den -Allah ona rahmet etsin- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle derdi:

"Ben, hadis yazarken, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in adını zikrederken "sallallahu aleyhi" diye yazıyor, "ve sellem" kısmını ise yazmıyordum. Bunun üzerine ben, rüyamda Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'i gördüm. Bana şöyle dedi:

- Sana ne oluyor? Niçin bana tam salâтта bulunmuyorsun?

Hamza el-Kinânî dedi ki:

-Bu rüyadan sonra artık 'sallallahu aleyhi' cümlesini; 've sellem' cümlesi olmadan hiç yazmadım."

İbn-i Salâh -Allah ona rahmet etsin- devamla şöyle demiştir:

"Dedim ki: Sadece 'aleyhisselâm' diye yazmak da mekruhtur. Allah Teâlâ en iyisini bilir." (İbn-i Salâh'ın -Allah ona rahmet etsin- kelâmından kastedilen, kısaca böyledir).

Büyük âlim Sehâvî -Allah ona rahmet etsin-, 'Fethu'l-Muğîs Şerhu Elfiyyeti'l-Hadis Lil-Irâkî' adlı kitabında şöyle demiştir:

"Ey hadis yazan! Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e 'salât ve selâm' lafzını yazarken sadece iki harfle veya buna benzer sembolle yazmaktan uzak durmalısın! Böyle yazarsan şekil olarak noksan olur. Nitekim el-Kettânî, acemlerin evlâtları ve talebelerin çoğu böyle yapmaktadırlar. Zirâ onlar, 'sallallahu aleyhi ve sellem' şeklinde yazacakları yerde (s) veya (s.v) veyahut da (s.a.v) şeklinde kısaltarak yazmaktadırlar. Evlâ olanın aksine noksan yazıldığından dolayı ecri noksan olmaktadır."

Suyûtî -Allah ona rahmet etsin-, 'Tedrîbu'r-Râvî fî Şerhi Takrîbu'n-Nevâvî' adlı kitabında şöyle demiştir:

"Bu kitapta veya Şerhi Müslim ve diğer kitaplarda olduğu gibi, salâtın meşrû kılındığı her yerde

sadece salât veya selâm yazmak, mekruhtur. Çünkü Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا] سورة الأحزاب الآية: 56

"Hiç şüphesiz ki Allah ve O'nun melekleri, Peygamber'e salavât getirirler. Ey îmân edenler! Siz de ona salavât getirin ve ona (İslâm'ın selâmı ile) selâm verin." (Ahzâb Sûresi: 56)"

Suyûtî -Allah ona rahmet etsin- devamla şöyle demiştir:

"Salât ve selâmı, (s.a.v) şeklinde yazan kimse gibi, bir veya iki harfli sembolle yazmak mekruhtur. Aksine bu iki lafzı tam olarak (sallallahu aleyhi ve sellem şeklinde) yazmalıdır." (Suyûtî'nin -Allah ona rahmet etsin- kelâmından kastedilen, kısaca böyledir).

Özet olarak derim ki:

Bununla birlikte okuyan ve yazan her müslümana tavsiyem; fazla ecir ve sevabı olan en fazîletlisini arayıp bulmaları, bu fazîleti ortadan kaldıran veya noksanlaştıran şeylerden uzak durmalarıdır.

Allah Subhânehu ve Teâlâ'dan, râzı olduğu şeylerde bizi muvaffak kılmasını dileriz. Çünkü O, pek cömerttir, karşılıksız verendir.

Allah Teâlâ, Peygamberimiz Muhammed'e, âile halkına ve ashâbına salât ve selâm eylesin.

(Mecmû'u Fetâvâ İbn-i Baz; c: 2, s: 397-398).